

Universitätsbibliothek Wuppertal

**DIONYSII || LAMBINI MON-||STROLIENSIS RE-||GII
PROFESSORIS,|| IN || Q. HORATIVM FLACCVM EX FIDE
ATQVE || AVCTORITATE COMPLVRIVM LIBRORVM
MANV-||scriptorum à se emendatum, et aliquoties
recogni-||tum, ...**

Horatius Flaccus, Quintus

Frankfurt/Main, 1577

Ode 10: Ad Ligurinum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1066](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1066)

A nentia eius alteri salutaris: *δωποδονία*, & auaritia perniciofa esse poffit. Pafferatus ad ea, quæ de cōfule fcribit Liuius lib. 3. annalium referebat. Sic autem Liuius. *Fuere qui interpretarentur, eadem hac Horatia lege confulibus quoque & pratoribus, quia iisdem aufpicis, quibus confules, crearetur, cautum eſſe. Iudicem enim confulem appellari.* Cicero 3. de legibus, de confulari poteſtate loquens, *Regio imperio duo ſunt, utque præeundo, iudicando, cōfulendo pratores, iudices, confules appellantor.*

REIEC. ALTO D. NOC. VULTU.] erecto vultu, excellōque animo munera hominū nocentium à ſe repulit: nō accepit pecuniam, vt nocentem abſoluat. quod erat animi, ad vultum tranſtulit. alti enim animi eſt pecuniam aſpernari ac reiſcere. licet etiam dicere *alto vultu* dictum eſſe ab Horatio, quia animi affectiones ſæpe declarantur atque exprimuntur conſimili corporis geſtu.

ET PER OBSTANTEIS CATERVAS. &c.] & ſibi per mediam hoſtium aciem armis iter patefecit: vel per obſtanteis cateruas: id eſt, per muñera, & pecuniam, quibus ſæpe expugnatur religio & fides iudicis, & magiſtratus, expromiſit ſua arma: id eſt, ſuam integritatem & abſtinentiam, & magnitudinem animi ab omni corruptela tutam, ac munitam: quam explicationem magis probo, vt ſit allegoria. & ita Paſſeratus noſter: neque longe aliter Porphyrio, qui *per obſtanteis cateru.* interpretatur, per vitia obſiſtentia rationi.

SVA ARMA] vel propriè, vel *ἀλλοτριὰς* ſuam integritatem, abſtinentiam, magnitudinem animi, &c.

NON, POSSIDENTEM MVLTÀ, &c.] ordo eſt, non rectè vocaueris eum beatum, qui multa poſſidet, vel non eum, qui multa poſſidet, rectè beatum vocaueris: ſequitur deinceps, *rectius occupat.* &c. rectè aut, id eſt, meritò: vt epiſt. 17. lib. 1. *Aut decus & pretium rectè petit experiens vir.*

DVRAM QVE CALL. PAVP.] ſup. Od. 2. lib. 3. *Anguſtam, amici, pauperiem pati Robuſtus acrimilitia puer Condiſcat.* paupertatem non eſſe alteri maledicti loco obijciendam, collectis aliquot exemplis diximus ad Odam 24. eiufd. libri, ibi, *Magnum pauperies opprobrium, &c.*

PEIUS QVE L. FL. TIM.] *peius timet,* .i. peius odit, ſeu accuratius vitat, vt epiſt. 17. lib. 1. *cane peius & angue Vtabit chlamidem.*

FLAGITIVM] turpitudinem, vt ſuprà Od. 5. lib. 3. *flagitio additis Damnum.*

NON ILLE PRO CAR. A. AVT PATR. TIM. P.] ſup. Od. 2 lib. 3. *Dulce & decorum eſt pro patria mori.* timidus perire autem ſic dictum hac Oda, vt illud lib. 3. Od. 19. *Codrus pro patria non timidus mori.*

AD LIGVRINVM.

Ode 10.

Vt, dum per ætatem licet, fruatur formæ ſuæ bono: alioqui fore, vt ipſum pœniteat, cùm hoſ ille ætatis exaruerit.

O Crudelis adhuc, & Veneris muneri D
bus potens:

Inſperata tuæ cùm veniet pluma ſuperbia:

Et, quæ nunc humeris inuolitant, deciderint coma:

Nunc & qui color eſt Puniceæ flore prior roſæ,

Mutatus Ligurinum in faciem verterit hiſpidam,

Dices, heu (quoties te in ſpeculo videris alterum)

Quæ mens eſt hodie, cur eadem nō puerofuit?

Vel cur his animis incolumes non redeunt gena?

O CRVDELIS] Sic Virg. Alex. *O Crudelis Alexi, nihil mea carmina curas.*

VENERIS MVNER. POT.] formoſus, venuſtus. lepidoſus, candidus, comatus, & florens ætate hūc Ligurinū credibile eſt amatum fuiſſe ab Hor. ſup. Od. 1. huius lib. *Sed cur, heu, Ligurine, cur Manat raras lacryma per genas?* vt & Lyciſcum Od. 11. epiod. *Nūc gloriantis quamlibet mulierculam Vincere mollitia Amor Lyciſci me tenet.*

INSPERATA TVÆ CŪM VENIET, &c.] cùm tibi pili, & barba os, parteſq; corporis nūc læueis, & politas occupabunt. ſuperbiam Ligurini appellat, oris, & totius corporis læuitatem: comam humeris inuolitantem, id eſt, diſperſam, & diſſuſam, florem ætatis denique. per plumam autem pilos & barbam ſignificat.

ET, QVÆ NVNC HVMERIS INVOLIT. DEC. CO.] comæ non collectæ in nodum, ſed diſſuſæ, & paſſæ. Pueri concubini alebant comam puellarum in morem: vt Od. 11. epiod. *Aut te retis pueri longam renodantis comam.* & ſuprà de Gyge puero Od. 5. lib. 2. *Quem ſi puellarum infereres choro, Mirè ſagaceis falleret hoſpites Discrimen obſcurum ſolutis Crinibus, ambiguoque vultu.* Detò debantur autem, cùm vel domini vxorem ducebant, vel pueri ipſi ætate adulta, & corroborata eſſe cœperant. Catull. in nuptias Iuliæ, *Nunc tuū cinerarius Tondet os, miſer, ab, miſer Cœcubine nuceſ da.* hæc verba igitur cùm deciderint coma, licet ita accipere: cùm exoletus fueris, cùm ad uſum illum puerilem, & impudicum, quem nunc præbes, ineptus fueris, nempe adultus, & vir factus, & detonſa coma. Cùm in Italia eſſem, quendam adoleſcentem vidi Siculum, hoc nomine malè audientem, & impudiciæ nota aſperſum, quodd mētum & genas tum primūm floſcenteis, vitro leuigaret, ac poliret. Dicebatur etiam murium, & ſoricum vrina parteis illas oris, quas commemoravi, manè defricare, & madefacere, vt lanuginem,

A nem, & barbam nascentem funditus extirparet ac deleret: atque hoc pacto glaber, laevis & imberbus permaneret. quod ei bene processit. nam cum eum adolescentem annorum decem & octo Venetijs vidissem, in eundem postea Romae annos triginta natum anno duodecimo post fortè incidit, æquè imberbum, ut erat adolescentulus.

PVNICEÆ] purpureæ. Od. 9. *Punico Lugubre mutauit sagum.* Virgil. lib. 12. *Æn. cum primū crastina calo Puniceis inuicta rosis aurora rubebit.*

HISPIDAM] hirsutam, horridam, barbatam, pilosam, asperam. Theocritus *Εραση*, formæ puerilis breuitatem cum rosa, viola, lilio, niue confert his versibus, *Καὶ τὸ ῥόδον καλὸν ὄσθι, καὶ ὁ χέρονος αὐτὸ μαρμαίρει. Καὶ τὸ ἰὸν καλὸν ὄσθι ὀνείαρι, καὶ τὰ χυμῶνα. Δευκὸν τὸ κρινὸν ὄσθι, μαρμαίρειται ἀνίκα πῖπται. Ἀ δὲ χέρον λευκά, καὶ τὰ κίκαται ἀνίκα παχῶνα. Καὶ κάλλος καλὸν ὄσθι τὸ παιδικόν, αἰὲν ὀλίγον ἔσθι.* id est, *Pulchra rosa est, sed eam tempus corrumpit & vrit: Pulchra quidem viola est Zephyris spirantibus, illam Sed nimium festina vrget, præcepitque senectus. Lilia candida sunt, sed tempore victa fatiscunt. Candida nix etiam est, sed sole aut igne liquefcit. Sic pueri facies, pulchra, & incunda, decensque est: Sed cito marcescunt, neque longos permanet annos.*

TE IN SPECVLO] sic habent septem libri veteres: cum vulgati præpositionem *in* non habeant.

ALTERVM] differentem, dissimilem, mutatum ab hoc, qui nunc es. Græci *ἕτερον* dicunt, id est, alterum. *Αριστ. ῥητορ. β. τὸ γὰρ δεινὸν, ἕτερον τῷ ἐλεεινῷ. & ἡθικῶν κ. ὁ φίλος ἕτερος ὂν τοῦ κολακῆος.* nam quod horribile est, differt à miserabili, & de moribus ad Nicom. lib. 10. *amicus, qui alter est ab assentatore.* Sed hac de re plura alibi.

QVÆ MENS EST HODIE, CVR EADEM, &c.] Non dissimile est illud Tibulli lib. 1. *At te pæna manet, nisi desinis esse superba. Quam cupies vobis hunc renocare diem?* & Terentii in Hecyra, *Eheu me miseram. cur non aut istac mihi Ætas & forma est, aut tibi hac sententia?* & Aufon. *Nunc piget & quereris, quod non aut ista voluntas Tunc fuit, aut non est nunc ea forma tibi.* & Homer. *ὄδ. π. Αὐτὰρ ἐχθρὸν ἕτερον νέος ἔλεω τῶ δ' ἐνὶ θυμῷ.* id est, *Porrò autē [vitiā] ego ita iuuenis essem hac mente.*

INCOLVMES] laeues, & imberbes, quamdiu enim tales manent impudici pueri genæ, saluæ sunt, & integræ: barbatae autem, & pilosæ atque hirsutæ, corruptæ sunt, & quodammodo mortuæ, neque iam integræ, neque incolumes: quia ineptæ ad quæstum meretricium, & amores puerileis.

AD PHYLLIDEM.

Ode II.

Inuitat eam ad epulas die natali Mæcenatis.

EST mihi nonum superantis annum
Plenus Albani cadus: est in horto,

Phylli, nectendis apium coronis,

Est edera vis

Multa, qua crineis religata fulges:

Ridet argento domus: ara castis

Vincta verbenis auet immolato

Spargier agno:

Cuncta festinat manus: huc, & illuc

Cursitant mistæ pueris puella:

Sordidum flammæ trepidant rotantes

Vertice fumum.

Vt tamen noris, quibus aduoceris

Gaudijs: idus tibi sunt agenda,

Qui dies mensem Veneris marinae

Findit Aprilem,

Iure sollennis mihi, sanctiorque

Pæne natali proprio, quod ex hac

Luce Mæcenus meus affluenteis

Ordinat annos.

Telephum, quem tu petis, occupauit

Non tuae sortis iuuenem puella

Diues, & lasciuia: tenet que grata

Compede vinctum.

Terret ambustus Phaëton auaras

Spes: & exemplum graue præbet ales

Pegasus, terrenum equitem grauat

Bellerophontem:

Semper ut te digna sequare: & ultra,

Quam licet sperare nefas putando,

Disparem vites. age, iam meorum

Finis amorum,

(Non enim posthac alia calebo

Femina) condisce modos, amanda

Voce quos reddas. minuentur atra

Carmine curæ.

EST MIHI NONVM S. A.] Est mihi Albani vini cadus, quod vinum nouem & amplius, annorum est.

PLENVS ALBANI CADVS] Albanum vinum commemorat Athenæus lib. 2.

NECTENDIS APIVM CORONIS] utebantur veteres illi coronis in conuiujs, obscure significantes rerum abundantiam, & copiam. *ἄπυ* enim, quod valet coronare Latinè, implere est: ut apud Hom. *ὄδυσσ. α. Κῆροι δὲ κρητῆρας ἐπιστέφανον ποτόιο,* quæ versum propemodum ad verbum expressit Virg. lib. 1. *Æn. Crateras magnos statuunt, & vina coronant.* quamquam nonnulli arbitrantur, solitos